

adata. Hogy pedig a magyar ügyvédség e feladat útján kíván haladni, annak perdöntő bizonyítéka a kamarai választásoknak az ország egész során harmónikusan, méltóságteljesen végbement lefolyása. Tanusította ez az általános jelenség azt a nyilvánvaló akaratot, hogy *az ügyvédség nem kíván legfőbb kari szervezeteiben világnézeti ellentétek, politikai különbségtételek optikai csalódással mindennél nagyobbnek vélt kérdéseivel foglalkozni, — hanem egyedül és kizárólag a kar sorsával és annak jobb jövő felé való irányításával.*

—l —r.

Deák Ferenc, a civiljogász címen tartott előadást dr. Zo I t á n József budapesti ügyvéd a Magyar Jogászegylet Civiljogi szemináriumának 1937. október 20.-i évadnyitó ülésén. A köztudatban Deák az államférfi, a közjogász emléke él. Felmerül tehát egyfelől az a kérdés, vajjon civiljogász is volt-e Deák, másfelől, hogy a mai élet annyi égetőbb kérdése között szabad-e ezzel foglalkozni. A civiljogász alakjai általában: a tudós és a gyakorlati élet emberei: a bíró és az ügyvéd. Ezek mellett azonban van a civiljogásznak egy harmadik típusa is: a törvényhöző, akikben mindazon tulajdonságoknak egyesítetten meg kell lenni, mint a civiljogász másik két típusában. Deák, ha elfogadta volna a felajánlott országbírói méltóságot, valóban az ország első bírója lett volna. Ha ismereteit egy magánjogi munkában feldolgozta volna, ez méltán vetekedett volna Kövyével, vagy akár Frankéval. De Deák mindezt a tudását, mindezt a gyakorlati tapasztalatát arra fordította, hogy ezen készségeivel megteremtse a rendi Magyarország magánjogából az átmenetet a polgári, az új Magyarország magánjogába. Ez áll az Országbírói Értekezleten való döntő szereplésére, ahol Szladits Károly szavai szerint „tekintélye súlyával segít új medret törni a magyar magánjog új folyamának” és megteremti „a magyar magánjog kiegyezését”. Deák az Országbírói értekezleten a mai magánjogunkért folytatott küzdelmei koronájaként: egyfelől megteremtette az áthidalást a 48 előtti és utáni magánjogot elválasztó szakadék felett, de másfelől egyben átmentette a reformkor küzdelmeinek megvalósulását jelentő 48-as törvényhozás magánjogi elveit az új Magyarország magánjogában. Ezek az elvek a reformkorszak elvei, Deák elvei, a XIX. század új polgári magánjogának eszméi: a jogbiztonság, a kodifikációs gondolat, a szabadság és tulajdon, a jogfolytonosság, s mindezt átfogja az állam legfőbb célja: a közboldogságra való törekvés. Deák beszédeit átolvastva megállapítható, hogy ezen elvek szószólója Deák Ferenc a civiljogász. Az előadó ezen eszmék körül csoportosított példákkal bizonyította fenti megállapításait. Majd befejezésül kiemelte, hogy a másik kérdésre azzal felel, hogy a mai égetőbbnek látszó problémák között is nemcsak szabad, hanem kell ezzel a kérdéssel foglalkozni. A magyar magánjog haladást csak akkor fog felmutatni, ha Deák

tanításait követve a magánjogászok megvizsgálják a mai gazdasági és jogi állapotainkat, hogy megállapítsák, mennyiben felelnek meg azok Deák átfogó eszméinek és igyekeznek a deáki célkitűzéseket — lépésről lépésre haladva, — de haladva — megvalósítani. Mert Kölcsey szerint: „Korszereinti haladás: épen maradást jelent. Vesztegmáradás következése pedig: szenvedés.“ Az előadást követő vitában felszólaltak: Dr. Szladits Károly egyetemi tanár és Dr. Tihanyi Lajos ügyvéd. Az ülés dr. Beck Salamon zárószavával ért véget.

Előadás a dollárkérdésről. Dr. Goldberger József ügyvéd október hó 27-én az amerikai 1933-as dollárleértékelés következményeiről adott elő a Magyar Jogászegylet Civiljogi Szemináriumában. Az előadó szerint a 7600/1933. M. E. számú rendelet hibás jogalkotói lépés volt. Nem volt indokolt az amerikai jogszabályoknak átültetése olyan jogviszonyokra, melyek nem is esnének az amerikai jog hatálya alá. Ha az amerikai jogszabályalkotó a saját szuverénitása területén indokoltnak látta is, hogy az aranyzáradék érvényességét megszüntesse és a dollár aranytartalmának csökkentésével a dollár nemzetközi értékét csökkentse, ebből nem következik, hogy a magyar jogalkotó is törölje az aranyzáradékot, csökkent árfolyamon való fizetésre jogosítsa fel az adóst s így általános tartozáscsökkentés helyett az adósok szűkebb csoportjának nyújtson szeszélyes kedvezményt. A 16.301/1933. M. E. sz. rendelet, mely visszaállítja az aranyzáradék érvényességét, önellentmondó, mert az aranyzáradék kérdésében mellőzi az amerikai jog alkalmazását, a dollárleértékelés kérdésében azonban követi az amerikai jogot. Az előadó szerint azokra a jogviszonyokra, melyek magyar jog hatálya alá esnek, nem kellene alkalmazni sem az aranyzáradék érvényét megszüntető, sem a dollárt leértékelő amerikai jogszabályt. Azokra a dollártartozásokra vonatkozólag tehát, melyek nem esnek a fenti rendeletek hatálya alá, jelenleg is a régi dollár utolsó hivatalos árfolyamán, nem pedig a csökkent értékű dollár jelenlegi árfolyamán kell az átszámításnak történnie, mert a csökkent értékű dollár a magyar jog szempontjából más valuta mint az az (arany) dollár, melyben a felek 1933. május előtt a kötelmet kifizették. Állandósulnia kell annak a bírói gyakorlatnak, mely az adóst rendszerint a régi árfolyamon marasztalja fizetésre, hiszen akkoriban a dollár aranypénznem volt s a felek külön kikötés nélkül is dolláron aranyértékű dollárt értettek. Az új dollárnak csak a neve és alakja azonos a régi dollárral, a dollárvaluta valójában megváltozott. A valuta lényege ugyanis az az eszmei egység, melyen a pénzrendszer felépül, ha ez az eszmei egység megváltozik, a valuta sem ugyanaz többé.

Az előadást vita követte, amelynek során Dr. Bernhard László, Dr. Keszthelyi Nándor, Dr. Grossmann László, Dr. Takács László, Dr. Vági József, Dr. Zoltán József, Dr. Szántó Imre, Dr. Meznerich Iván és Dr. Beck Salamon szólaltak fel.